ҚАРАЛДЫ

№1 педагогикалық кеңесте

«31» тамыз 2021 ж

БЕКІТЕМІН

«Тереңсай жалпы орта білім беретін мектебі» КММ-нің директоры

__________ *Кобиланов Р. Ж.*

КЕЛІСІЛДІ

Әйтеке би аудандық білім бөлімі басшысы

__________ *Б.Д.Сейлханов*

«___» ____ 2021 ж

Тақырыбы: *«Шебер қолдар»*

Мектепалды даярлық класы

(вариативтік компонент)

ОРЫНДАДЫ:

МАД тәрбиешісі ***Калданова Р.Т.***

№1 әдістемелік бірлестік отырысында қаралды:

Әдістемелік бірлестік жетекшісі

__________***Үбаева Г.Т.***

26.08.2021ж.

ТЕКСЕРІЛДІ:

Мектеп директорының оқу ісі жөніндегі орынбасары

__________***Калданова Б.С.***

27.08.2021ж.

Тереңсай ауылы

Түсінік хат

Мектепады дайындық сыныбына «Шебер қолдар» бағдарламасы балалардың еңбек тәрбиесі – ол баланың еңбек етуге деген психологиялық даярлығын, еңбекке деген дұрыс көзқарасын қалыптастыру, сонымен бірге еңбек тәртібі мен мәдениетін меңгерту болып табылады.

Бала бойында еңбексүйгіштікті тәрбиелеу жайлы К.Д.Ушинский: «Тәрбиенің өзі, егер ол адамға бақыт тілейтін болса, оны бақыт үшін емес, өмір сүру еңбегіне даярлау керек…Тәрбие адам бойында еңбекке деген сүйіспеншілік пен әдетті дамытуы керек; ол адамға өмірдегі өзі үшін қажетті еңбекті табуға мүмкіндік жасауы керек… Тәрбие адамның ақылын ғана дамытып, оны белгілі көлемдегі мәліметтермен таныстырып қана қоймай, адам жүрегінде еңбексіз адам өмірі абыройлы да, бақытты да болмайтындай еңбекке деген ынтаны жандыруы қажет»- деп жазады.

Еңбек тәрбиесі отбасында әр түрлі жолдармен іске асады. Балалар өзіне-өзі қызмет көрсетуге кеңінен қатыстырылады. Олар үй шаруашылығында көптеген міндеттер атқарады. Балалар мен ересектердің бірлесіп жұмыс істеуіне мүмкіншілік болады.

Еңбек баланың адамгершілік, ақыл-ой, физикалық, эстетикалық дамуының ең бір басты факторы. Осы сатыда қалыптасқан дағды баланың одан әрі дамуын қамтамасыз етіп қана қоймай, меңгеретін білім, білікті белсенді түрде қабылдауы мен түсінуіне мүмкіндік тудырады. Ұсынылып отырған бағдарлама балалардың еңбек әрекетіне қатысуға қызығушылығын дамыту мақсатын көзейді.

Мақсаты:

- ✓ *Балалардың еңбек етуге деген қызығушылықтарын және даярлықтарын жетілдіру*
- ✓ *Мүсіндеудің бала тәрбтесінде алатын маңызы өте зор. Мүсіндеу арқылы баланың саусақ маторикалары дамиды, ой- қиялы артады, эстетикалық талғамдары қалыптасады.*

Міндеті:

- ✓ Балалардың белсенділік, іскерлік және еңбекті құрметтеу қасиеттерін дамыту;
- ✓ Жұмыс барысында табиғи материалдарды орынды қолдану іскерліктерін жетілдіру;
- ✓ Ұйымдастырушылық қабілеттерін, ұжымдық еңбекте ынтымақтастық сезімдерін дамыту.

Ақпараттық - әдістемелік бөлім

«Шебер қолдар» бағдарлама бөлімнің мазмұны балаларда қағазбен жұмыс жасау барысында басқа да іс-әрекеттің түрлерімен байланыс жасау арқылы шығармашылық қабілеттері дамиды деп болжайды.

Бағдарламаның бөлімдерін жүзеге асыру барысында мектепке дейінгі балаларда шығармашылық қабілеттерді дамытуға қажетті құралдарды таңдап алуға, жақсы нәтиже көрсетуге деген талпыныс, меңгерілген қабілеттерді еркін пайдалану, қағаздардан құрастыру арқылы түрлі бұйымдар жасау сияқты қабілеттер пайда болады.

Қағаздардан бұйымдар жасаудың ең маңызды мақсатының бірі баланың жеке тұлға болып қалыптасуы, оның икемділігімен шығармашылық қабілеті, зиялылығын дамыту. Шеберлікке үйрету балалардың табиғи өзіндік қабылдауын жоймайды. Қағаздан құрастыру үрдісі арқылы балаларда жалпылай ойлау, көркемдік талғам, жинақылық дамиды. Қағаздан құрастыру іс-әрекеті баланың көңілін шоғырландырады себебі бұйым жасау үрдісінде ойлауға, ауызша түсіндіргенді қабылдауға сонымен қатар есте сақтау қабілетін жақсартады.

Қағаздан құрастыру барысында балалар бүктеу, қию, желімдеу сияқты жұмыстың түрлерімен танысады. Балаларда қолмен жұмыс жасау, нақты қозғалыстарға саусақтарды үйрету, көз өлшемдерін дамытады. Бұйым жасау үрдісі барысында түс, пішін, көлемдерді бір-бірінен айыра білуге үйренеді. Қағазбен жұмыс жасаудың ең маңызды сәті – балалардың өзіндік шығармашылық іс – әрекетімен байланыстыру.

Мазмұндық бөлім

№	Тақырыбы	Мазмұны
1	«Қағаздан не құрастырылады?»	Балаларды қағаз түрлерімен, қасиетімен, олардан не жасауға болатынымен таныстыру
2	«Мысық пен тышқан»	Балаларды кепкен жапырақтармен ұқыпты, таза жұмыс жасауға жаттықтыру
3	«Саңырауқұлақ» оригами	Қағаз, оның пайдалануы туралы түсінік беру. Шаршыны тең екіге және қиғашынан бүктеуге үйрету. Баланың ой-қиялын, кеңістікте орналастыра білу дағдысын дамыту
4	«Жұлдызқұрт»	Балаларға жер жаңғақты, ағаш жапырағын, бояуларды пайдаланып, жұмыс жасауға үйрету
5	«Күзгі өнімді жинауға арналған себет» Оригами	Өз қолдарымен қағаздан әр - түрлі бұйымдар жасауға үйрету. Шаршы қағазды теңестіре, тігінен, көлденеңнен бүктеу дағдыларын жетілдіру. Сабаққа деген қызығушылықтарын арттыру
6	Тасбақа	Балаларды пайдалануға жарамсыз заттармен: жаңғақ қабығы мен ермексазды біріктіре отырып жұмыс жасауға жаттықтыру
7	Кірпі	Балаларды пайдалануға жарамсыз заттармен: шишкалар мен ермексазды біріктіре отырып жұмыс жасауға жаттықтыру
8	Балық	Балаларды қағазды екі бүктеп, арнайы сызылған жолдармен пішінді қиып алуға үйрету
9	Гүлдер. Қағаздан біріктіру	Өз қолдарымен қағаздан әр түрлі гүлдер жасауға үйрету. Шаршы қағазды теңестіре, тігінен, көлденеңнен бүктеу дағдыларын жетілдіру
10	Шырпы қораптарынан машина жасау	Пайдалануға жарамсыз заттардан машина жасауды үйрету. Баланың ой-қиялын дамыту, шығармашылықпен әрекет етуге баулу, бастаған істерін аяғына дейін жеткізе білуге дағдыландыру
11	Сандықша	Пайдалануға жарамсыз заттардан, қорапшалардан сандықша жасап, әшекейлеуге үйрету
12	«Жол белгілері» Пайдалануға жарамсыз заттармен жұмыс	Балалардың құрастыруға деген қызығушылықтарын арттыра отырып, ой-қиялдары мен шығармашылықтарын дамыту және алдарына мақсат қоя білуге үйрету
13	Рамкалар жасау	Балаларға жарамсыз заттарды, дәндерді рамаға ұқыпты жапсыра білуге жаттықтыру
14	Шырша	Пайдалануға жарамсыз заттардан шырша жасауды үйрету. Баланың ой-қиялын дамыту, шығармашылықпен әрекет етуге баулу, бастаған істерін аяғына дейін жеткізе білуге дағдыландыру
15	Пайдалануға жарамсыз материалдармен өз бетінше жұмыс	Балалардың өз қалаулары бойынша жұмыс жасау
16	Жаңа жылдық безендіру (Түрлі-түсті қағаздармен жұмыс)	Қағаз, желім, қайшымен жұмыс істеу дағдыларын бекіту. Қиылған дайын үлгі қалыптар бойынша пішінді қиып, бір-біріне таза, ұқыпты желімдеуге үйрету. Бір-біріне қуаныш сыйлауға жұмылдыру
17	Аққала	Балаларға қағазды умаждау арқылы домалақтап, бір-біріне желімдеп, аққала жасату
18	«Қуыршақ» театры (Қолтырауын Гена, Чебурашка)	Пайдалануға жарамсыз заттардан ойыншықтар жасауды үйрету. Баланың ой-қиялын дамыту, шығармашылықпен әрекет етуге баулу, бастаған істерін аяғына дейін жеткізе білуге дағдыландыру

19	Пингвин	Балаларға пластикалық бөтелке мен ермексаздан пингвин жасауды үйрету
20	Өз бетінше жұмыс	Балалардың өз қалаулары бойынша жұмыс жасау
21	Үй	Балаларға пластикалық ыдыстардан, пенопластан әр түрлі заттар жасауға үйрету
22	Досыма арналған альбом	Қағазбен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру. Тік төртбұрышты қағазды тең екіге бүктеу және бір-біріне желімдеу әдіс- тәсілдерін меңгерту. Альбомды әшекейлету арқылы көркемдік талғамдарын дамыту. Бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге тәрбиелеу
23	Көңілді шеберхана	Қағаздан әр түрлі ойыншық жасау тәсілдерін үйретуді жалғастыру. Дөңгелектеу арқылы конус жасауға үйрету. Дайын жұмыстарды өздері бағалай алуға үйрену
24	Ит (Табиғи материалдармен жұмыс)	Жануарлардың бейнесіне сәйкес табиғи материалдар таңдай алуға үйрену. Бастаған істерін аяқтауға дағдыландыру
25	Аналарға сыйлық (Құттықтау ашық хат)	Қалың қағаз бетіне жұмсақ мочалканы (губка) алма пішініне ұқсатып қиып, желімдеп, бетіне ине қадағыш жасау
26	Көбелек (Табиғи материалмен жұмыс)	Балаларды табиғи материалдармен таныстыру. Жұмыс істеудің алғашқы дағдыларын қалыптастыру. Ойыншық жасау барысында дене бөліктерін салыстыра білуге үйрету. Әдемілікке баулу
27	Қамшы өру	Әр түсті үш жіпті өруді және оның ұштарын бекітіп, таяқшаға байлауды үйрету. Өз қолдарымен бұйым жасауға деген қызығушылықтарын арттыру. Еңбек нәтижесіне жетуге тәрбиелеу
28	Құстар ұясы	Балаларға пластикалық ыдыстан ұя жасауды үйрету
29	Желкенді қайық	Жаңғақ қабығына ермексазды толтыра отырып, дайын таяқша жапырақты қадап бекіту
30	Ұшақ	Балаларды қағазды бекітудің қарапайым әдістерімен таныстыруды жалғастыру. Бүктеу кезінде қарама-қарсы қабырғалары мен бұрыштарының сәйкес келуін қадағалап отыруға үйрету
31	Табиғи материалдармен жұмыс	Балалардың өз қалаулары бойынша жұмыс жасау
32	Үйрек (Оригами)	Саусақ бұлшық еттерін және баланың ой-қиялын дамыту; Қағазды әр түрлі әдіспен бүктеуге жаттықтыру

Нормативтік бөлім
«Шебер қолдар»
Барлығы – 32 сағат. Аптасына – 1 сағат.

№	Тақырыбы	Мақсаты	Көрнекілігі	Пәнаралық байланыс	Қолданылатын әдебиеттер	Сағат саны	Уақы-ты
1	«Қағаздан не құрастырылады?»	Балаларды қағаз түрлерімен, қасиетімен, олардан не жасауға болатынымен таныстыру	«Балақай» бағдарламасы Ортаңғы топ «Жебе» баспасы, 2007ж.	Қағаздар	«Кел, балалар ойнайық!» Алматыкітап 2019 жыл	1	3.09
2	«Мысық пен тышқан»	Балаларды кепкен жапырақтармен ұқыпты, таза жұмыс жасауға жаттықтыру		Суреттер, жапырақтар	Мұғалім. kz, №8, 2019 жыл	1	10.09
3	«Саңырауқұлақ» оригами	Қағаз, оның пайдалануы туралы түсінік беру. Шаршыны тең екіге және қиғашынан бүктеуге үйрету. Баланың ой-қиялын, кеңістікте орналастыра білу дағдысын дамыту	«Зерек бала» бағдарламасы		«Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2019 жыл	1	17.09
4	«Жұлдызқұрт»	Балаларға жер жаңғақты, ағаш жапырағын, бояуларды пайдаланып, жұмыс жасауға үйрету		Мүсіндеу	«Қазақтын ұлтық ойындары» Алматыкітап 2020 жыл	1	24.09
5	«Күзгі өнімді жинауға арналған себет» Оригами	Өз қолдарымен қағаздан әр - түрлі бұйымдар жасауға үйрету. Шаршы қағазды теңестіре, тігінен, көлденеңнен бүктеу дағдыларын жетілдіру. Сабаққа деген қызығушылықтарын арттыру		Аппликация	«Кел, балалар ойнайық!» Алматыкітап 2019 жыл	1	1.10

6	Тасбақа	Балаларды пайдалануға жарамсыз заттармен: жаңғақ қабығы мен ермексазды біріктіре отырып жұмыс жасауға жаттықтыру		Мүсіндеу	«Отбасыжәне балабақша» журналы. 2020 жыл	1	8.10
7	Кірпі	Балаларды пайдалануға жарамсыз заттармен: шишкалар мен ермексазды біріктіре отырып жұмыс жасауға жаттықтыру		Сур салу	«Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2020 жыл	1	15.10
8	Балық	Балаларды қағазды екі бүктеп, арнайы сызылған жолдармен пішінді қиып алуға үйрету		Мүсіндеу	«Кел ойнайық балақай» 2019 жыл	1	22.10
9	Гүлдер. Қағаздан біріктіру	Өз қолдарымен қағаздан әр түрлі гүлдер жасауға үйрету. Шаршы қағазды теңестіре, тігінен, көлденеңнен бүктеу дағдыларын жетілдіру		Аппликация	«Қазақтын ұлтық ойындары» Алматыкітап 2018 жыл	1	29.10
10	Шырпы қораптарынан машина жасау	Пайдалануға жарамсыз заттардан машина жасауды үйрету. Баланың ой-қиялын дамыту, шығармашылықпен әрекет етуге баулу, бастаған істерін аяғына дейін жеткізе білуге дағдыландыру		Аппликация	«Кел ойнайық балақай» 2020 жыл	1	12.11
11	Сандықша	Пайдалануға жарамсыз заттардан, қорапшалардан сандықша жасап, әшекейлеуге үйрету		Сурет салу	«Отбасыжәне балабақша» журналы. 2020 жыл	1	19.11

12	«Жол белгілері» Пайдалануға жарамсыз заттармен жұмыс	Балалардың құрастыруға деген қызығушылықтарын арттыра отырып, ой-қиялдары мен шығармашылықтарын дамыту және алдарына мақсат қоя білуге үйрету		Сөйлеуді дамыту	«Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2019жыл	1	26.11
13	Рамкалар жасау	Балаларға жарамсыз заттарды, дәндерді рамаға ұқыпты жапсыра білуге жаттықтыру		Аппликация	Мұғалім. kz, №8, 2019 жыл	1	3.12
14	Шырша	Пайдалануға жарамсыз заттардан шырша жасауды үйрету. Баланың ой-қиялын дамыту, шығармашылықпен әрекет етуге баулу, бастаған істерін аяғына дейін жеткізе білуге дағдыландыру		Мүсіндеу	«Отбасыжәне балабақша» журналы. 2020 жыл	1	10.12
15	Пайдалануға жарамсыз материалдармен өз бетінше жұмыс	Балалардың өз қалаулары бойынша жұмыс жасау		Аппликация	Мұғалім. kz, №8, 2019 жыл	1	24.12
16	Жаңа жылдық безендіру (Түрлі-түсті қағаздармен жұмыс)	Қағаз, желім, қайшымен жұмыс істеу дағдыларын бекіту. Қиылған дайын үлгі қалыптар бойынша пішінді қиып, бір-біріне таза, ұқыпты желімдеуге үйрету. Бір-біріне қуаныш сыйлауға жұмылдыру		Мүсіндеу	«Қазақтын ұлтық ойындары» Алматыкітап 2019 жыл	1	14.01
17	Аққала	Балаларға қағазды умаждау арқылы домалақтап, бір-біріне желімдеп, аққала жасату		Математика, сурет салу	«Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2019жыл	1	21.01

18	«Қуыршақ» театры (Қолтырауын Гена, Чебурашка)	Пайдалануға жарамсыз заттардан ойыншықтар жасауды үйрету. Баланың ой-қиялын дамыту, шығармашылықпен әрекет етуге баулу, бастаған істерін аяғына дейін жеткізе білуге дағдыландыру		Сурет алу	«Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2018жыл	1	28.01
19	Пингвин	Балаларға пластикалық бөтелке мен ермексаздан пингвин жасауды үйрету		Көркем әдебиет	«Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2018жыл	1	4.02
20	Өз бетінше жұмыс	Балалардың өз қалаулары бойынша жұмыс жасау		Мүсіндеу	Мұғалім. kz, №8, 202 жыл	1	18.02
21	Үй	Балаларға пластикалық ыдыстардан, пенопластан әр түрлі заттар жасауға үйрету		Апплиикация	«Кел ойнайық балақай» 2010 жыл	1	25.02
22	Досыма арналған альбом	Қағазбен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру. Тік төртбұрышты қағазды тең екіге бүктеу және бір-біріне желімдеу әдіс- тәсілдерін меңгерту. Альбомды әшекейлету арқылы көркемдік талғамдарын дамыту. Бастаған ісін аяғына дейін жеткізуге тәрбиелеу		Сурет салу	Мұғалім. kz, №8, 2018 жыл	1	4.03
23	Көңілді шеберхана	Қағаздан әр түрлі ойыншық жасау тәсілдерін үйретуді жалғастыру. Дөңгелектеу		Сурет салу	«Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2019жыл	1	11.03

		арқылы конус жасауға үйрету. Дайын жұмыстарды өздері бағалай алуға үйрену					
24	Ит (Табиғи материалдармен жұмыс)	Жануарлардың бейнесіне сәйкес табиғи материалдар таңдай алуға үйрену. Бастаған істерін аяқтауға дағдыландыру		Сурет салу	«Кел, балалар ойнайық!» Алматыкітап 2019 жыл	1	18.03
25	Аналарға сыйлық (Құттықтау ашық хат)	Қалың қағаз бетіне жұмсақ мочалканы (губка) алма пішініне ұқсатып қиып, желімдеп, бетіне ине қадағыш жасау		Аппликация	«Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2018жыл	1	1.04
26	Көбелек (Табиғи материалмен жұмыс)	Балаларды табиғи материалдармен таныстыру. Жұмыс істеудің алғашқы дағдыларын қалыптастыру. Ойыншық жасау барысында дене бөліктерін салыстыра білуге үйрету. Әдемілікке баулу		Аппликация	«Кел, балалар ойнайық!» Алматыкітап 2019жыл	1	8.04
27	Қамшы өру	Әр түсті үш жіпті өруді және оның ұштарын бекітіп, таяқшаға байлауды үйрету. Өз қолдарымен бұйым жасауға деген қызығушылықтарын арттыру. Еңбек нәтижесіне жетуге тәрбиелеу		Сурет салу	«Кел ойнайық балақай» 2020 жыл	1	15.04
28	Құстар ұясы	Балаларға пластикалық ыдыстан ұя жасауды үйрету		Көркем әдебиет	«Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2019жыл	1	22.04

29	Желкенді қайық	Жаңғақ қабығына ермексазды толтыра отырып, дайын таяқша жапырақты қадап бекіту		Аппликация	«Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2019жыл	1	29.04
30	Ұшақ	Балаларды қағазды бекітудің қарапайым әдістерімен таныстыруды жалғастыру. Бүктеу кезінде қарама-қарсы қабырғалары мен бұрыштарының сәйкес келуін қадағалап отыруға үйрету		Суретсалу	«Отбасы және балабақша» журналы. 2020 жыл	1	6.05
31	Табиғи материалдармен жұмыс	Балалардың өз қалаулары бойынша жұмыс жасау		Сурет салу	Мұғалім. kz, №8, 2018 жыл	1	13.05
32	Үйрек (Оригами)	Саусақ бұлшық еттерін және баланың ой-қиялын дамыту; Қағазды әр түрлі әдіспен бүктеуге жаттықтыру	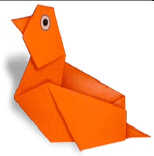	Аппликикация	«Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2019 жыл	1	20.05

Оқушыларға арналған әдебиеттер:

1. Бейнелеу өнері. Әліппе дәптері. Қ.Т. Байғабылова, Ғ.Т. Момынәлиева, Д.Ж. Мамырбаева, Е.В. Козлова
2. «Удивительная бумага» И. Черныш
3. «Оригами для малышей» И.А. Коротеев
4. «100 поделок из бумаги» Г.И. Долженко
5. «Поделки из природных материалов» Ф.Т. Филенко
6. «Отбасы және мектеп» журналы. 2020 жыл
7. «Мектепалды даярлық» журналы. № 3, 2020 жыл
8. «Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2019жыл
9. «Кел ойнайық балақай» 2020 жыл
10. «Ақ сандық, көк сандық» Алматы «Жазушы» 2019 жыл.

Мұғалімге арналған әдебиеттер:

1. Қол еңбегі 5-6 жасқа арналған авторлары: Ф.Н.Жұмабекова А.А.Ойшыбаева
2. Сиқырлы қолдар 5-6(7) жасқа дейінгі балаларға арналған
3. қол еңбегі және құрастырулар Шымкент 2014
4. Сделаю сам Алматы «Просвещение-Казахстан»авторы:Т.Н.Доронова, С.И.Мусиенко,Ф.Н.Жумабекова
5. 5-6 жастағы балалармен жұмыс істейтін тәрбиешілерге арналған әдістемелік құрал авторы:В.М.Кошелев
6. Ә.Алдабергенов «Алматы», «Ойнай біл, ойлай біл» 2020 жыл
7. «Айгөлек» Республикалық балалар журналы №5, 2019 жыл
8. «Мөлдір бұлақ» журналы
9. «Айгөлек» республикалық балалар журналы
10. Мұғалім. kz, №8, 2018 жыл

ҚАРАЛДЫ

№1 педагогикалық кеңесте

«31» тамыз 2021 ж

БЕКІТЕМІН

«Тереңсай жалпы орта білім беретін мектебі» КММ-нің директоры

_______ *Кобиланов Р. Ж.*

КЕЛІСІЛДІ

Әйтеке би аудандық білім бөлімі басшысы

_______ *Б.Д.Сейлханов*

«__» ____ 2021 ж

Тақырыбы: *«Сөйле, балдырған»*

Мектепалды даярлық класы

(вариативтік компонент)

ОРЫНДАДЫ:

МАД тәрбиешісі *Калданова Р.Т.*

№1 әдістемелік бірлестік отырысында қаралды:

Әдістемелік бірлестік жетекшісі

_______________ ***Үбаева Г.Т.***

26.08.2021ж.

ТЕКСЕРІЛДІ:

Мектеп директорының оқу ісі жөніндегі орынбасары

_______________ ***Калданова Б.С.***

27.08.2021ж.

Тереңсай ауылы

Түсінік хат

Мектепалды дайындық сыныбына «Сөйле, балдырған» бағдарламасы ойын – балалар өмірінде өте маңызы зор нәрсе. Үлкендердің қайраткерлігі, жұмысы, қызметі қандай маңызды болса, өскен кезде жұмыста да көбнесе сондай болады. Сондықтан болашақ қайраткер ең алдымен тәрбиені ойын арқылы алады. А. С. Макаренко. Тақырыптың өзектілігі: Мектеп жасына дейінгі балаларды дамыту мәселесі ұлттық даму стратегиясымен тығыз байланысты мемлекеттік саясаттың ажырамас бөлігі болып табылады. Бала — біздің болашағымыз. Олай болса, мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқыту баланың ғана емес, еліміздің де жарқын болашағының кепілі. Ол – үздіксіз білім берудің алғашқы деңгейі. Сондықтан, мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытудың негізгі мақсаты – баланың жеке басының қалыптасуы мен дамуы болып отыр. Біз ұрпақтарымызға бабаларымыздың сандаған буынының тәжірибесінен өтіп, біздің де үйлесімді үлесімізбен толыға түсетін қазіргі тілімізді мұраға қалдыруға тиіспіз... «деген талабына орай.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының «Қатынас» білім беру саласының мазмұнына сәйкес, орыс тілді топтардағы балалардың қазақ тілінде коммуникативтік-тілдік құзіреттілігін қалыптастыру заман талабы десек елбасымыз «Қазақстан білім қоғамы жолында» тақырыбындағы баяндамасында «Озық халықаралық тәжірибелер негізінде мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытуда заманауи оқыту әдістемелерін енгізу керек. Олар инновациялық білім беру технологияларыкреативті болуы тиіс» деген. Мектепке дейінгі ұйымдарда мемлекеттік тілді үйретуге арналған «Алғашқы қадам», «Зерек бала», «Біз мектепке барамыз» бағдарламаларды пайдалана отырып тиімділігін арттырамыз. Алғашқы тіл сабақтарынан бастап, баланы өзге тілде сөйлетуге қызықтыратын, айналасындағы зат, құбылыстардың қазақша аталуын үйрету үшін қолданылатын ыңғайлы әдістердің бірі – ойындар. Мектепке дейінгі оқытуды ойын технологиясын қолдану арқылы ұйымдастыру - ең басты мәселелердің бірі. Баланың жасына және психологиялық ерекшелігіне қарай берілетін бағдарлама материалдарын тындалым, айтылым, тілдесім әрекетін қалыптастыру арқылы меңгерту, үйренген білім дағдыларын бекіту жұмыстары ойын арқылы жүзеге асырады. Қазақ тілі дыбыстарына арналған альбомдар, ойын-жаттығулар, аударма сөздіктер, санамақ, өлеңдар жинақталуы керек. Әсіресе қолданылатын материалдар қазақ халқының ұлттық ерекшеліктерін танытарлықтай болуы керек. Мектеп жасына дейінгі балалардың өмірге қадам басардағы алғашқы қимыл – қозғалысы – ойын, сондықтан да оның мәні ерекше.

Мақсаты:

Мемлекеттік тілді үйренуге дайын, ересектер мен және құрдастарымен қарым-қатынас жасауға талпынысы бар мектепке дейінгі кіші жастағы бала тұлғасын қалыптастыру. Тілдік қарым-қатынас іскерлігі мен дағдыларын қалыптастыру Ойын технологиясын қолдану арқылы баланың тілге деген қызығушылығын дамытып қалыптастыру және ұлттық ойын элементтерін қолдану арқылы салт-дәстүрді білуге, сүюге тәрбиелеу.

Міндеттері:

Баланың сөздер мен дыбыстарды дұрыс айтуға әзірлігін дамыту - Сөздік қорын байытып, сөйлеу барысында қолдану - Тілдің грамматикасын дұрыс сақтау дағдысын қалыптастыру - мектепке дейінгі кіші жастағы баланың қызығушылығын қазақтың ұлттың ойыны арқылы арттыру - бала бойында маңызды, шешуші құзыреттіліктерді қалыптастыруға мүмкіндік туғызатын қолайлы пәндік-даму ортасын құру; - тәжірибелік, танымдық, шығармашылық іскерлігі мен басқа да бала әрекеті түрлерін қалыптастыру; - ұлтжандылық пен халқымыздың мәдени-тарихи дәстүрлері негізінде тәрбиелеу арқылы бала бойына жалпыадамдық, мәдени және адамгершілік құндылықтарды дарыту.

Күтілетін нәтиже:

Баланың тыңдалым, айтылым, тілдесім әрекеттерін қалыптастырады.

Бала ойындарының мазмұны келесідей кезектілікпен дамиды:

- дидактикалық (ой-өрісті кеңейту, танымдық іс-әрекет; практикалық ісәрекетте қажет белгілі бір қабілеттер мен дағдыларды қалыптастыру және т.б.);
- дамытушылық (назарды, есте сақтауды, сөйлеуді, ойлауды, көз алдына елестетуді, қиялды, шығармашылық идеяны, заңдылықтарды орнату, оңтайлы шешімді табу қабілетін және т.б. дамыту);
- тәрбиелеуші (өз еріктерін тәрбиелеу, мінез-құлық, эстетикалық және дүниетанымдық позицияларын қалыптастыру, ынтымақтастықты, бірлестікті, тіл табысушылықты және т.б. тәрбиелеу); баланың үйлесімді дамуы.

Мазмұндық бөлім

№	Тақырыбы	Мазмұны
1	Менің отбасым	Балаларға отбасы туралы түсінік беру, өз жанұясы туралы әңгімелеуге үйрету. Ойын арқылы есте сақтау қабілетін, қарым қатынас дағдыларын дамыту.
2	Ата - баба дәстүрі амандықтың белгісі	Балаларды киіз үй құрлысымен таныстыру.Баланың сөздік қорын молайту арқылы, салт – дәстүр туралы ұғымдарын қалыптастыру.
3	Қоян, қонжық	Аю мен қоянның балаларымен, олардың сыртқы түрлерімен таныстыру. Суреттер арқылы 2-3 сөзден тұратын сөйлем құрату арқылы ауызекі сөйлеулерін дамыту.
4	Қуыршақты шомылдырып ұйықтатамыз	Балаларға дұрыс жуыну ережелерін үйрету, киімдерді ретімен шешуді, киімдердің атын атай білуге үйрету.
5	Киім дүкені	Балаларды киім түрлерімен таныстыру, ұл мен қыздың киімін ажырата білуге үйрету.
6	Бауырсақтың саяхаты.	Балалардың қазақ тілге деген қызығушылығын арттырып, ойын әдісі арқылы мемлекеттік тілді үйрете білу.
7	Жыл мезгілдері	Жылды төрт маусымға бөліп, маусымына қарай құбылыстары туралы түсініктерін қалыптастырып, білімдерін тереңдету.
8	Ертегілер еліндегі шалқан.	Балаларға ертегілер туралы көркем мағлұмат бере отырып диалогты сөйлеуін,әлеуметтік құзыреттілігін қалыптастыру.
9	Үй жануарлары қалай дыбыстайды?	Үй жануарларымен таныстыру. Жануарлардың дауыстары жазылған үнтаспаны тыңдату арқылы «Жануарлар қалай дыбыстайды?» сұрағына жауап беруге үйрету.
10	Ормандағы аңдар	Балалардың жабайы аңдар туралы түсініктерін тереңдету. Олардың үрлерін бір-бірінен ажыратуға үйрету.
11	Ормандағы саяхат	Балалардың сөз байлықтарын дамыту. Ойлау,сөйлеу қабілеттерін дамыту, сөздік қорларын молайту, сөйлем құрап өз ойларын жеткізе білуге, айналадағы өмірді бақылау арқылы дүниетанымын, ой-өрісін кеңейту, мұғалімнің сұрағына түсініп, жауап беруга үйрету.
12	Тазалық - таза баланың досы	Тазалық бұйымдарымен таныстыру. Сүлгі, сабын сөздерін қатыстырып, 2-3 сөзден тұратын сөйлем құрастыра білуге үйрету. Балаларды таза жүруге үйрету. Еңбекқорлыққа, тазалыққа баулу.
13	Дәмхана.	Азық-түлік өнеркісібінің қызметкерлерінің еңбегі туралы түсініктерін нақтылау. Балаларға рөлдерді бөлуге және рөлдері бойынша әрекет етуге көмектесу, өз беттерімен қажетті құрылыстарды салуға үйрету, балалардың тілектестік-қарым қатынас дағдыларын қалыптастыру.
14	Азық түліктер	Балалардың тіл байлығын дамытып,сөйлеу дағдысын қалыптастыру, қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтқыза білу.
15	Кітапхана	Ойын барысында қоршаған орта туралы алған білімдерін, кітапханалардың әлеуемттік маңыздылыған көрсету.
16	Пошта	Ойын кезінде балаларға ауыспалы заттарды қолдануды үйрету, өз қиялынан туған жағдаятты түсініп соған сәйкес әрекет ету.
17	Қазақ тіліне тән дыбыстар	Мұражай қызметі, оның қажеттілігі туралы балалардың түсініктерін бекіту.
18	Қазақ тіліне тән дыбыстар	Балалар қазақ тіліне тән дыбыстарды дыбыстары қайталау тақырыбы бойынша толықтыру, дамытуды ұйымдастыру,сөздерді, тапсырмалараrқылы сөздерді аударып, талдау арқыл балалардың біліктілігін дамыту, балалардың тілге, сабаққа қызығушылығын арттыру.
19	Химиялық тазарту	Рөлдерді орындау сапасына бағытталған бірлескен іс-әрекетті қалыптастыру.

20	Құтқару қызметі	Әлеуметтік шығармашылыққа жағдай жасау және ынталандыру, ойын желісіне сәйкес шағын топтарға бөліне білуді және белгілі бір ойын әрекеті аяқталғанда тұтас ұжымға біріге білуді қалыптастыру.
21	Редакция	Сюжетті-рөлді ойын барысында әлеуметтік өмірде болып жатқан жағдайларды көрсету, саяхат, бақылау барысында көргендерін ойынға айналдыру біліктерін қалыптастыру.
22	Көрсет және қайтала!	Ойын диалогын үлгілеуге үйрету, өткен оқу ісәрекетінде алған білімдерін бекіту.
23	Театр	Балаларды мәдени мекеме мен олардың әлеуметтік маңыздылығы туралы ұғымдарын қалыптастыру.
24	Дизайнерлік студия	Ойында рөлдік өзара әрекеттестікті құруға және рөлдік өзара қарым-қатынастарды меңгеруге мүмкіндік туғызу.
25	Сәндік құрақ құрау	Сәндік құрақты құрау жолдарын үйрету. Қазақ халқының терең тамырлы өнегел әдет ғұрпын салт-дәстүрін, мәдени мұрасын, окушылар бойына дарытып, іскерлікке баулу.
26	Наурыз мерекесі.	Ойында ұлттық мерекелермен салт-дәстүрлерді айқындап көрсету. Өз бетінше рөлдерді сәйкес бөлу олармен бірге іс әрекетті, диалогты рөлдік моделдеуге қоғамдық өмірде ойын түрін айқындап үйретуді жалғастыру
27	Қандай	Түстер: қызыл, сары, жасыл, көк, жасыл сөздерін дұрыс айтуға және түстердің атауларын қазақ тілінде айта білуге үйрету
28	Ұшады - ұшпайды	Заттардың қасиеттеріне қарай талдауға, олардың аттарын атай білуге үйрету.
29	Құстар біздің досымыз	Құстар біздің досымыз Балаларды жергілікті жердің құстарымен таныстырып,оны күтіп-баптауға,аялауға,оларға мейірімділікпен карауға тәрбиелеу.
30	Теңізшілер. Балықшылар.	Балаларда ойын барысында бірнеше әрекеттерді логикалық бірізділікте байланыстыру, ойын жағдайына кіру, өзіне рөл алып, ойын аяғына дейін рөлге сәйкес әрекет ету біліктерін қалыптастыру.
31	Ғарыш	Ғарыш саласында жүргізілген зерттеулер туралы, зерттеушілердің еңбегінің өзіндік жағдайлары туралы балалардың білімдерін бекіту.
32	Бұл қандай пішін?	Балалардың сөздік қорын молайту, пішіндерді ажырата білу.Затты пішініне қарай қазақ тілінде айта алуға үйрету.

Нормативтік бөлім.
«Сөйле, балдырған»
Барлығы – 32 сағат. Аптасына – 1 сағат.

№	Тақырыбы	Мақсаты	Көрнекілігі	Пәнаралық байланыс	Қолданылатын әдебиеттер	Сағат саны	Уақы-ты
1	Менің отбасым	Балаларға отбасы туралы түсінік беру, өз жанұясы туралы әңгімелеуге үйрету. Ойын арқылы есте сақтау қабілетін, қарым қатынас дағдыларын дамыту.	Суреттер	Сөйлеуді дамыту	«Кел, балалар ойнайық!» Алматыкітап 2018 жыл	1	1.09
2	Ата - баба дәстүрі амандықтың белгісі	Балаларды киіз үй құрлысымен таныстыру.Баланың сөздік қорын молайту арқылы, салт – дәстүр туралы ұғымдарын қалыптастыру.	Суреттер	Көркем әдебиет	Мұғалім. kz, №8, 2019 жыл	1	8.09
3	Қоян, қонжық	Аю мен қоянның балаларымен, олардың сыртқы түрлерімен таныстыру.	Суреттер	Көркем әдебиет	«Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2019 жыл	1	15.09
4	Қуыршақты шомылдырып ұйықтатамыз	Балаларға дұрыс жуыну ережелерін үйрету, киімдерді ретімен шешуді, киімдердің атын атай білуге үйрету.	Қуыршақ	Көркем әдебиет	«Қазақтың ұлтық ойындары» Алматыкітап 2019 жыл	1	22.09
5	Киім дүкені	Балаларды киім түрлерімен таныстыру, ұл мен қыздың киімін ажырата білуге үйрету.	Орамал	Сөйлеуді дамыту	«Кел, балалар ойнайық!» Алматыкітап 2018 жыл	1	29.09
6	Бауырсақтың саяхаты.	Балалардың қазақ тілге деген қызығушылығын арттырып, ойын әдісі арқылы мемлекеттік тілді үйрете білу.	Суреттер	Көркем әдебиет	«Отбасыжәне балабақша» журналы. 2018 жыл	1	6.10
7	Жыл мезгілдері	Жылды төрт маусымға бөліп, маусымына қарай құбылыстары туралы түсініктерін қалыптастырып, білімдерін тереңдету.	Суреттер	Көркем әдебиет	«Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2019 жыл	1	13.10
8	Ертегілер еліндегі шалқан.	Балаларға ертегілер туралы көркем мағлұмат бере отырып диалогты	Суреттер	Көркем әдебиет	«Кел ойнайық балақай» 2018 жыл	1	20.10

		сөйлеуін,әлеуметтік құзыреттілігін қалыптастыру.					
9	Үй жануарлары қалай дыбыстайды?	Үй жануарларымен таныстыру. Жануарлардың дауыстары жазылған үнтаспаны тыңдату арқылы «Жануарлар қалай дыбыстайды?» сұрағына жауап беруге үйрету.	Слайд	Көркем әдебиет	«Қазақтын ұлтық ойындары» Алматыкітап 2019 жыл	1	27.10
10	Ормандағы аңдар	Балалардың жабайы аңдар туралы түсініктерін тереңдету.	Суреттер, слайд	Көркем әдебиет	«Кел ойнайық балақай» 2020 жыл	1	10.11
11	Ормандағы саяхат	Балалардың сөз байлықтарын дамыту.	Көңілді суреттер	Сурет салу	«Отбасыжәне балабақша» журналы. 2020 жыл	1	17.11
12	Тазалық - таза баланың досы	Тазалық бұйымдарымен таныстыру.	Суреттер	Қауіпсіз мінез құлық негіздері	«Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2019жыл	1	24.11
13	Дәмхана.	Азық-түлік өнеркісібінің қызметкерлерінің еңбегі туралы түсініктерін нақтылау.	Слайд, суреттер	Сөйлеуді дамыту	Мұғалім. kz, №8, 2018 жыл	1	8.121
14	Азық түліктер	Балалардың тіл байлығын дамытып,сөйлеу дағдысын қалыптастыру, қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтқыза білу.	Суреттер	Сөйлеуді дамыту	«Отбасыжәне балабақша» журналы. 2018 жыл	1	15.12
15	Кітапхана	Ойын барысында қоршаған орта туралы алған білімдерін, кітапханалардың әлеуемттік маңыздылыған көрсету.	Суреттер	Көркем әдебиет	Мұғалім. kz, №8, 2019 жыл	1	22.12
16	Пошта	Ойын кезінде балаларға ауыспалы заттарды қолдануды үйрету, өз қиялынан туған жағдаятты түсініп соған сәйкес әрекет ету.	Слайд	Көркем әдебиет	«Қазақтын ұлтық ойындары» Алматыкітап 2019жыл	1	29.12
17	Мұражай	Мұражай қызметі, оның қажеттілігі	Суреттер	Көркем әдебиет	«Мектепке дейінгі білім»	1	12.01

		туралы балалардың түсініктерін бекіту.			журналы. №4, 2018жыл		
18	Қазақ тіліне тән дыбыстар	Балалар қазақ тіліне тән дыбыстарды дыбыстары қайталау тақырыбы бойынша толықтыру, дамытуды	Сурет пен түстер	Көркем әдебиет	«Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2019жыл	1	19.01
19	Химиялық тазарту	Рөлдерді орындау сапасына бағытталған бірлескен іс-әрекетті қалыптастыру. Қажет болған жағдайда басқа затты қолдану.	Суреттер	Көркем әдебиет	«Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2018жыл	1	26.01
20	Құтқару қызметі	Әлеуметтік шығармашылыққа жағдай жасау және ынталандыру, ойын желісіне сәйкес шағын топтарға бөліне білуді және белгілі бір ойын әрекеті аяқталғанда тұтас ұжымға бірiге білуді қалыптастыру.	Суреттер, слайд	Қоршаған орта	Мұғалім. kz, №8, 2020 жыл	1	2.02
21	Редакция	Сюжетті-рөлді ойын барысында әлеуметтік өмірде болып жатқан жағдайларды көрсету, саяхат, бақылау барысында көргендерін ойынға айналдыру біліктерін қалыптастыру.	Суреттер	Сөйлеуді дамыту	«Кел ойнайық балақай» 2020 жыл	1	16.02
22	Көрсет және қайтала!	Ойын диалогын үлгілеуге үйрету, өткен оқу ісәрекетінде алған білімдерін бекіту.	Суреттер	Көркем әдебиет	Мұғалім. kz, №8, 2020 жыл	1	23.02
23	Театр	Балаларды мәдени мекеме мен олардың әлеуметтік маңыздылығы туралы ұғымдарын қалыптастыру.	Суреттер	Көркем әдебиет	«Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2020жыл	1	2.03
24	Дизайнерлік студия	Ойында рөлдік өзара әрекеттестікті құруға және рөлдік өзара қарым-қатынастарды меңгеруге мүмкіндік туғызу.	Суреттер	Сурет салу	«Кел, балалар ойнайық!» Алматыкітап 2019 жыл	1	9.03
25	Сәндік құрақ құрау	Сәндік құрақты құрау жолдарын үйрету. Қазақ халқының терең тамырлы өнегел әдет	Суреттер, слайд	Сөйлеуді дамыту	«Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2018жыл	1	16.03

		ғұрпын салт-дәстүрін, мәдени мұрасын, окушылар бойына дарытып, іскерлікке баулу..					
26	Наурыз мерекесі.	Ойында ұлттық мерекелермен салт-дәстүрлерді айқындап көрсету.	Слайд	Көркем әдебиет	«Кел, балалар ойнайық!» Алматыкітап 2020 жыл	1	6.04
27	Қандай	Түстер: қызыл, сары, жасыл, көк, жасыл сөздерін дұрыс айтуға және түстердің атауларын қазақ тілінде айта білуге үйрету.	Суреттер	Сөйлеудідамыту	«Кел ойнайық балақай» 2020 жыл	1	13.04
28	Ұшады - ұшпайды	Заттардың қасиеттеріне қарай талдауға, олардың аттарын атай білуге үйрету.	Суреттер	Көркем әдебиет	«Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2019жыл	1	20.04
29	Құстар біздің досымыз	Құстар біздің досымыз Балаларды жергілікті жердің құстарымен таныстырып,оны күтіп-баптауға,аялауға,оларға мейірімділікпен карауға тәрбиелеу.	Суреттер	Қоршаған орта	«Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2019жыл	1	27.04
30	Теңізшілер. Балықшылар.	Балаларда ойын барысында бірнеше әрекеттерді логикалық бірізділікте байланыстыру, ойын жағдайына кіру, өзіне рөл алып, ойын аяғына дейін рөлге сәйкес әрекет ету біліктерін қалыптастыру.	Суреттерр	Көркем әдебиет	«Отбасы және балабақша» журналы. 2020 жыл	1	4.05
31	Ғарыш	Ғарыш саласында жүргізілген зерттеулер туралы, зерттеушілердің еңбегінің өзіндік жағдайлары туралы балалардың білімдерін бекіту.	Суреттер	Сурет салу	Мұғалім. kz, №8, 2020 жыл	1	11.05
32	Бұл қандай пішін?	Балалардың сөздік қорын молайту, пішіндерді ажырата білу.	Пішіндер	Математика	«Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2020 жыл	1	18.05

Оқушыларға арналған әдебиеттер:

1. Мектепке дейінгі ұйымдағы оқушыларды рухани дамыту мәселелері.
2. «Кел, балалар ойнайық!» Алматыкітап 2020жыл
3. «Қазақтын ұлтық ойындары» Алматыкітап 2019 жыл
4. «Тіл дамытудың ғажайып әлемі» Алматыкітап 2018 жыл
5. «Отбасы және балабақша» журналы. 2020 жыл
6. «Мектепалды даярлық» журналы. № 3, 2020жыл
7. «Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2019жыл
8. «Сен білесің бе?» энциклопедиясы
9. «Кел ойнайық балақай» 2018 жыл
10. «Ақ сандық, көк сандық» Алматы «Жазушы» 2019 жыл.

Мұғалімге арналған әдебиеттер:

1. «Балақан» журналы, 2019 жыл
2. «Біз мектепке барамыз» журналы. 2018 жыл
3. «Отбасы және балабақша» журналы. 2019жыл
4. «Мектепалды даярлық» журналы. №3, 2020 жыл
5. «Мектепке дейінгі білім» журналы. №4, 2020 жыл
6. Ә.Алдабергенов «Алматы», «Ойнай біл, ойлай біл» 2019 жыл
7. «Айгөлек» Республикалық балалар журналы №5, 2018 жыл
8. «Мөлдір бұлақ» журналы
9. «Айгөлек» республикалық балалар журналы
10. Мұғалім. kz, №8, 2020 жыл

ҚАРАЛДЫ

№1 педагогикалық кеңесте

«31» тамыз 2021 ж

БЕКІТЕМІН

«Тереңсай жалпы орта білім беретін мектебі» КММ-нің директоры

______ __ *Кобиланов Р. Ж.*

КЕЛІСІЛДІ

Әйтеке би аудандық білім бөлімі басшысы

_________ *Б.Д.Сейлханов*

«__» ___ 2021 ж

Тақырыбы: *«Сиқырлы сандар»*

Мектепалды даярлық класы

(вариативтік компонент)

ОРЫНДАДЫ:
МАД тәрбиешісі **Калданова Р.Т.**

№1 әдістемелік бірлестік отырысында қаралды:
Әдістемелік бірлестік жетекшісі
________________***Үбаева Г.Т.***
26.08.2021ж.

ТЕКСЕРІЛДІ:
Мектеп директорының оқу ісі жөніндегі орынбасары
_______________***Калданова Б.С.***
27.08.2021ж.

Тереңсай ауылы

Түсінік хат

«Сиқырлы сандар» вариативтік бөлім бағдарламасы математикалық ойындарға негізделген. Ұсынып отырған жоспар балалардың жас ерекшелігіне лайықталып, мектепалды даярлау бағдарламасының талаптарына сай құрастырылған. Мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерін дамытуда дидактикалық ойындарды қолдану өте маңызды. Себебі, 5-6 жастағы балалар ойын ойнау барысында өздерін еркін сезінеді, берілген тапсырманы тез қабылдайды, зейін қойып, оны орындауға асығады.

«Сиқырлы сандар» вариативтік бөлім бағдарламасы балалардың бойына математикалық білімге деген қызығушылықты сіңіру және білімді өздігінен меңгеруге талпынуды дамыту мақсатында құрылған. Сонымен бірге базалық міндетті бөлімде баланың алған білімін одан әрі тереңдетіп, жетік меңгеруіне жағдай жасайды. Сиқырлы пішіндер мен сандар әлемі арқылы бүлдіршіндер әр түрлі заттарды санауды үйренеді және жаттығады. Соның нәтижесінде «Қанша?» «Нешінші?» сұрақтарына жауап беріп, санау қажеттігін игереді.

Ойын түрінде берілген математикалық тапсырмаларды орындау нәтижесінде балалар заттардың екі тобын салыстыруды, артық, кемді анықтауды үйренеді. Оқу жылы барысында берілген білім «Математикалық эстафета» бөліміндегі тапсырмалар бойынша тексеріліп, қорытындыланады.

«Сиқырлы сандар» вариативтік бөлім бағдарламасында берілген тапсырмалар балалардың математикалық түсініктер мен ұғымдарды жеңіл игеруіне ықпал етеді деп ойлаймыз.

Сабақ 32 сағатқа жоспарланған. Сабақ ойын түрінде өткізіліп,түрлі математикалық сауықтар (дидактикалық ойын, шытырмандар, логикалық есептер) пайдаланылған.

Бұл бағдарлама мектепалды даярлық класының балаларының бойында белсенділік, тапқырлық, ойлау қасиеттерін қалыптастырады**.** Оқушылар түрлі ойындар арқылы математикалық таңбалармен, геометриялық фигуралармен танысады. Математикалық ребус, жұмбақтар, ертегілер арқылы тереңдетіп білім деңгейі тексерілді.

Бағдарламаға қызықты тапсырмаларымен жұмыс дәптері және халық ауыз әдебиетінен санамақтар,өлеңдер,жаңылтпаш,сөз жұмбақтар еңгізілген.

Мектепалды тобындағы арнайы өтілетін сабақ кезінде балалар жадында түрлі заттардың қасиеттері сапалық сандық ерекшеліктері туралы ұғымдар қалыптасады.Соның нәтижесінде заттардың пішінін, түсін, көлемін салыстыра білуге, олардың кеңістіктегі орнын ажыратуға дағдыланады.

Мақсаты:

Сабақты ойын түрінде өткізе отыра,баланың ынтасын арттырып қызықтыра түсу. Айналасындағы өмірден алған әсерін, көрген білгенін ойын арқылы танытып, күш жігерін, сезімін арттыру. Баланың танымдық әрекеттерін қалыптастырады;

Ой-қиялы дамып,ойлау қабілеттерін жетілдіреді;

Үздіксіз дамуын, дүниетанымын кеңейтіп ойлау жүйесін дұрыс қалыптастырады;

Тапсырмалардың көп деңгейлігі баланы жан-жақты етіп тәрбиелейді. Қарапайым математикалық түсініктер бойынша алған білімдерін жетілдіру.

Міндеттері:

- Заттардың әр-түрлі топтарын санау, оның саны мен сапасын анықтау дағдысын жетілдіру;
- Кеңістікті, уақытты қағаз бетінде бағдарлау дағдыларын жетілдіру;
- Геометриялық пішіндер мен денелер, өлшемдер туралы түсініктерін кеңейту;
- Қызықты тапсырмалар арқылы алған білімдерін қайталау, бекіту;
- Алған білімдері мен іскерліктерін күнделікті өмірде қолдану.

Ақпараттық - әдістемелік бөлім

«Сиқырлы сандар» вариативтік бөлімде оқытуда әртүрлі технологияларды пайдалану балалардың танымдық қызығушылығын арттырумен қатар олардың математикалық қабілеттерін дамытуға септігін тигізеді.

Сын тұрғысынан ойлау технологиясы қызығушылықты арттырып, тақырыпқа болжам жасап, мақсат қойып, іс қылуға, сұрақ беріп жауап алуға, мазмұнын түсіндіруге толық мүмкіндік жасайды.

Сын тұрғысынан ойлау әдісі барлық жастағы оқушыларды кез – келген мазмұнға сын тұрғысынан қарауға, екі ұйғарымы бар пікірдің біреуін тыңдауға, саналы шешім қабылдауға үйретеді. Балалар өздері белгілі мағлұматтарды ой елегінен өткізіп, талдау арқылы белгілі ой қорытындысына келеді.

Сонымен қатар танымдық дидактикалық ойындар көптеп пайдаланылады. Ойынға қойылытын талаптар, мақсаты, мазмұны және формасы алдын ала анықталады. Олар ойынға қатысатын әрбір балаға таныс болуы керек. Дидактикалық ойындарды ұйымдастыру мен жүргізу педагогикалық тұрғыдан бірқатар шарттарға байланысты:

Ойынның сабақтың дидактикалық мақсатына сәйкестігі

Ойындардың мазмұны мен формасына қарай әртүрлілігі

Ойынның балаларға түсінікті және тартымды болуы

Ойынға қатысушылардың белсенді шығармашылық позициясы

Ойынның эмоционалды болуы.

Балалардың ғажайып математикалық түсініктерін қалыптастырып қана қоймай, ең алдымен баланы жан-жақты дамытуды көздейді. Тапсырмаларды орындау барысында баланың ойын дамытуға, яғни салыстыруға, басқа да логикалық амалдарды орындауға мүмкіндіктер берілген. Бағдарламаның негізгі мақсаты оқушының ойлау қабілетін және шапшаң есептеу дағдыларын жетілдіріп, өздігінен жұмыс жасай алатын жеке тұлға тәрбиелеу.

Бұл бағдарламада «Математиканы оқыту әдістемесін» қолдана отырып, әдістеменің журналдардан қосымша материалдар жинақтадым. Жаңаша оқыту әдісі мен дәстүрлі сабақ үлгілерін қолданамын. Мектепке дейінгі жастағы балаларға алғашқы рет қарапайым математикалық ұғымдар туралы түсінік алады. Балалардың кеңістікті және уақыт, сандар туралы жалпы математикалық ұғымдарды әңгіме үстінде анықтап, оқушыға пікіралысу, баяндау, сұрақ-жауап тәсілдері арқылы жеткізу. Сонымен қатар оқушыларға дамыта оқыту технологиясы арқылы ой-өрісін тиянақтау.

Мазмұндық бөлім

№	Тақырыбы	Мазмұны
1	Сурет бойынша сызықтарды қосу	Балалардың көз зердесін қалыптастыру
2	Түс және пішін	Түсті және заттардың пішінін ажырата білу
3	Суретпен жұмыс. Заттардың бағытын,орнын ауыстыру	Заттардың кеңістікте орналасуы жайында түсінік беру
4	Заттарды санау. Тура және кері санау	Заттарды санау,әр түрлі белгілеріне қарай салыстыру
5	«Біз нешеуміз»	Санауға үйрету,есте сақтау қабілетін дамыту
6	Суретпен жұмыс	Суреттегі заттарды салыстыру,олардың айырмашылықтарын таба білу
7	«Кім қай партада отыр?» (Ойын)	Сандар қатары туралы түсініктерін бекіту
8	«Сиқырлы қоржын»(Ойын)	Геометриялық фигураларды тани білу дағдыларын қалыптастыру
9	Таныс фигураларды ата	Оқушылардың көз зердесін, есте сақтау қабілеттерін дамыту
10	Геометриялық фигуралармен танысу	Геометриялық фигуралардың әр түрлі белгілеріне қарай салыстыру
11	«Сәулетші» ойыны	Геометриялық фигуралардан түрлі заттар құрастыру
12	Қызықты текше	Сандардың ретін меңгерту
13	Көңілді санамақтар	Жылдам санау дағдыларын ұштау
14	«Ойнайық та, ойлайық»	Логикалық есептер шығаруға үйрету
15	«Жылдам ойлан!»	Ойын – тест арқылы қажетті жауапты таңдай білуге дағдыландыру
16	Сырсандық білімдарларға	Белгісіз санды және өрнектің мәнін табуға машықтандыру
17	Бүтін және бөлік	Бүтін заттың бірнеше бөліктен тұратынын түсіндіру
18	Сұйық және сусымалы	Сұйық және сусымалы заттарды ажырата білуге үйрету
19	Қай уақыт, сағат неше?	Уақыт туралы түсініктерін дамыту
20	Заттардың орналасуы	Заттарды түр – түсіне қарай ажыратуға, санауға үйрету, ретімен орналастыру
21	Ойын есептер	Оқушылардың ауызша есептеу дағдыларын дамыту
22	Теңге, монеталар.	Балаларға теңге, монеталар жайында алғашқы түсінік беру
23	Ойын «Кім тапқыр?»	Сандар қатарының қасиеті жайындағы білімін пысықтай түсу
24	Арифметикалық лото (Ойын)	Кестелік қосу және азайту тәсілдерін пысықтау
25	Есептер шығару	Арттыру, кеміту және ауызша, жазбаша есептеу дағдыларын қалыптастыру
26	«Кім жылдам?»	Оқушылардың қосу және азайту таңбаларын ажырата білу дағдыларын қалыптастыру
27	Тез есепте!	0- ден 10- ға дейінгі сандар қатарын дұрыс айтуға дағдыландыру
28	Ойын есептер «Ойлан тап!»	Балаларды өз бетінше есеп құрастыруға үйрету
29	20-ға дейінгі сандарды санауға үйрету . «Сандардың орнын тап» ойын	20-ға дейінгі сандарды ауызша және жазбаша санауға дағдыландыру
30	Сандар құрамымен жұмыс	Сандар құрамын жылдам таба білуге үйрету
31	Ойнай отырып, ойла	Көзбен көру арқылы есте сақтау қабілетін дамыту
32	Математикалық эстафета	Балалардың алған білімін тексеру, бекіту

Нормативтік бөлімі
«Сиқырлы сандар»
Барлығы – 32 сағ. Аптасына – 1 сағ.

№	Тақырыбы	Мақсаты	Көрнекілігі	Пәнаралық байланыс	Қолданылатын әдебиеттер	Сағат саны	Уақыты
1	Сурет бойынша сызықтарды қосу	Балалардың көз зердесін қалыптастыру	Дидактикалық үлестірмелер, суреттер	Математика	Қызықты математика, Алматы 2018	1	**6.09**
2	Түс және пішін	Түсті және заттардың пішінін ажырата білу	Суреттер	Математика	Балақан №4,6	1	**13.09**
3	Суретпен жұмыс. Заттардың бағытын,орнын ауыстыру	Заттардың кеңістікте орналасуы жайында түсінік беру	Сурет	Математика	Санамақтар, Атамұра 2020	1	**20.09**
4	Заттарды санау. Тура және кері санау	Заттарды санау,әр түрлі белгілеріне қарай салыстыру	Суреттер	Математика	Метепалды даярлық №2	1	**27.09**
5	«Біз нешеуміз»	Санауға үйрету,есте сақтау қабілетін дамыту	Үлгі, суреттер	Математика	Қызықты математика, Алматы 2019	1	**4.10**
6	Суретпен жұмыс	Суреттегі заттарды салыстыру,олардың айырмашылықтарын таба білу	Үлгі, суреттер	Математика	Есептер жинағы, Ақтөбе 2020	1	**11.10**
7	«Кім қай партада отыр?» (Ойын)	Сандар қатары туралы түсініктерін бекіту	Сурет	Математика	Қызықты математика, 2018	1	**18.10**
8	«Сиқырлы қоржын»(Ойын)	Геометриялық фигураларды тани білу дағдыларын қалыптастыру	Таңбалар үлгісі, сандар		Есептер жинағы, Ақтөбе 2020	1	**25.10**
9	Таныс фигураларды ата	Оқушылардың көз зердесін, есте сақтау қабілеттерін дамыту	Сандар	Математика	Есептер жинағы, Ақтөбе 2020	1	**8.11**
10	Геометриялық фигуралармен танысу	Геометриялық фигуралардың әр түрлі белгілеріне қарай салыстыру	Фигуралардың суреттері, атаулары	Математика	Қызықты математика, 2019	1	**15.11**
11	«Сәулетші» ойыны	Геометриялық фигуралардан түрлі заттар құрастыру	Сандар, суреттер	Математика	Жұмбақтар, Атамұра 2020	1	**22.11**

12	Қызықты текше	Сандардың ретін меңгерту	Кестелер, суреттер	Математика	Балақан №4,6	1	**29.11**
13	Көңілді санамақтар	Жылдам санау дағдыларын ұштау	Сандар,суреттер	Математика	Есептер жинағы, Ақтөбе 2018	1	**6.12**
14	«Ойнайық та, ойлайық»	Логикалық есептер шығаруға үйрету	Сандар	Математика	Есептер жинағы, Ақтөбе 2019	1	**13.12**
15	«Жылдам ойлан!»	Ойын – тест арқылы қажетті жауапты таңдай білуге дағдыландыру	Фигуралардың суреттері	Математика	Қызықты математика, 2019	1	**20.12**
16	Сырсандық білімдарларға	Белгісіз санды және өрнектің мәнін табуға машықтандыру	Фигуралар	Математика	Есептер жинағы, Ақтөбе 2020	1	**27.12**
17	Бүтін және бөлік	Бүтін заттың бірнеше бөліктен тұратынын түсіндіру	Суреттер	Математика	Қызықты математика, 2019	1	**10.12**
18	Сұйық және сусымалы	Сұйық және сусымалы заттарды ажырата білуге үйрету	Суреттер	Математика	Математикалық жазулар, алматыкітап 2019	1	**17.01**
19	Қай уақыт, сағат неше?	Уақыт туралы түсініктерін дамыту	Сағат	Математика	Мұғалім. kz, №8, 2018 жыл	1	**24.01**
20	Заттардың орналасуы	Заттарды түр – түсіне қарай ажыратуға, санауға үйрету, ретімен орналастыру	Сандар	Математика	Қызықты математика, 2020	1	**31.01**
21	Ойын есептер	Оқушылардың ауызша есептеу дағдыларын дамыту	Суреттер	Математика	Есептер жинағы, Ақтөбе 2019	1	**14.02**
22	Теңге, монеталар.	Балаларға теңге, монеталар жайында алғашқы түсінік беру	Суреттер	Математика	Мұғалім. kz, №8, 2018 жыл	1	**21.02**
23	Ойын «Кім тапқыр?»	Сандар қатарының қасиеті жайындағы білімін пысықтай түсу	Сандар,суреттер	Математика	Санамақтар, Атамұра 2019	1	**28.02**
24	Арифметикалық лото (Ойын)	Кестелік қосу және азайту тәсілдерін	Кестелер	Математика	Балақан №4,6	1	**7.03**

		пысықтау					
25	Есептер шығару	Арттыру, кеміту және ауызша, жазбаша есептеу дағдыларын қалыптастыру	Сандар	Математика	Қызықты математика, 2019	1	**14.03**
26	«Кім жылдам?»	Оқушылардың қосу және азайту таңбаларын ажырата білу дағдыларын қалыптастыру	Сандар	Математика	Балақан №4,6	1	**4.04**
27	Тез есепте!	0- ден 10- ға дейінгі сандар қатарын дұрыс айтуға дағдыландыру	Сандар	Математика	Қызықты математика, 2019	1	**11.04**
28	Ойын есептер «Ойлан тап!»	Балаларды өз бетінше есеп құрастыруға үйрету	Сандар	Математика	Математикалық жазулар, алматыкітап 2019	1	**18.04**
29	20-ға дейінгі сандарды санауға үйрету «Сандардың орнын тап» ойын	20-ға дейінгі сандарды ауызша және жазбаша санауға дағдыландыру	Кестелер	Математика	Мұғалім. kz, №8, 2018 жыл	1	**25.04**
30	Сандар құрамымен жұмыс	Сандар құрамын жылдам таба білуге үйрету	Сандар	Математика	Жұмбақтар, Атамұра 2019	1	**2.05**
31	Ойнай отырып, ойла	Көзбен көру арқылы есте сақтау қабілетін дамыту	Сандар	Математика	Математикалық жазулар, алматыкітап 2018	1	**16.05**
32	Математикалық эстафета	Балалардың алған білімін тексеру, бекіту	Сандар	Математика	Қызықты математика, 2019	1	**23.05**

Оқушыларға арналған әдебиеттер:

1. Жұмыс дәптері №1,2 Алматыкітап 2019 жыл
2. «Санамақтар», Атамұра 2020 жыл
3. «Жұмбақтар», Атамұра 2018 жыл
4. Математикалық жазулар, Алматыкітап, 2019жыл
5. Балақан, №4, 6, 201 8жыл
6. Математика пәніне арналған қосымша есептер жинағы, Ақтөбе, 2020 жыл
7. Мұғалім. kz, №7, 2019 жыл
8. Математикалық жазулар, Алматыкітап, 2019 жыл
9. Балақан, №5, 2019жыл
10. Мұғалім. kz, №8, 2020 жыл

Мұғалімге арналған әдебиеттер:

1. Қызықты математика, Алматыкітап - 2018 жыл
2. Қызықты есептер жинағы, Алматыкітап -2019 жыл
3. Есептер мен жаттығулар жинағы Алматыкітап, 2020 жыл
4. Математика әдістемесі, Алматыкітап, 2019 жыл
5. Математикалық жазулар, Алматыкітап, 2018 жыл
6. Қызықты математика, Ақтөбе, 2019 жыл
7. Мектепалды даярлық, №2, 2020 жыл
8. Балақан, №4,6, 2020 жыл
9. Мұғалім. kz, №8, 2019 жыл
10. Қарапайым математикалық ұғымдарды қалыптастыру, Алматыкітап, 2020 жыл